

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet 2015

Oktober 2014

Indledning

EPOS-området har fortsat voksende uddannelsesaktivitet. I 2013 har EPOS haft en aktivitet som er 2 pct. højere end i 2012. Det skal bemærkes at aktiviteten er steget trods en fire uger lang lockout i foråret 2013. I perioden fra 2008 til 2013 er væksten i aktivitet på EPOS' område i gennemsnit vokset med ca. 17 pct. pr. år. Der er sket en fordobling af aktiviteten i løbet af de seneste fem år.

Efteruddannelsesudvalget samarbejder med de lokale uddannelsesudvalg i forhold til løbende at vurdere den forventede fremtidige aktivitet. Meldingerne fra de lokale uddannelsesudvalg er, at man forventer samme niveau i aktivitet i 2014 som i 2013 og på ny voksende aktivitet i 2015.

Jobområdet, som EPOS dækker, udvikler sig fortsat hastigt. Inden for SOSU-området sker der fortsat opgaveflytninger fra sygehusområdet til det kommunale område samtidigt med, at der oprettes nye samarbejdsformer og institutioner, hvor medarbejdere fra kommuner og regioner samarbejder. På det pædagogiske område er arbejdsmarkedet præget af omstruktureringer og nye tilbudstyper på både dagtilbudsområdet, anbringelsesområdet og voksenhandicapområdet.

Denne udvikling forventes at fortsætte de kommende år, og udvalget forventer derfor, at den arbejdsmarkedspolitiske udvikling fører til, at uddannelsesaktiviteten de kommende år fortsat vil være voksende, fordi de gennemførte og fremtidige ændringer inden for området giver behov for nye kompetencer hos målgruppen.

De fortsatte ændringer på arbejdsmarkedet inden for EPOS' område betyder, at der fortsat er behov for analyser af udviklingen.

EPOS har i en del år arbejdet med vejledende uddannelsesstrukturer til forskellige delmålgrupper for at fremme brugen af AMU. Dette bliver fortsat de kommende år. Analyserne af udviklingen på arbejdsmarkedet giver grundlag for at kunne opdatere og vedligeholde de nuværende strukturer samt udvikle nye.

Der har været set afskedigelser af medarbejdere inden for delmålgrupper. De seneste år ser det ud til at den samlede størrelse af målgruppen er stabil, men der sker forskydninger mellem delmålgrupper. Udvalget forventer, at en række faktorer trækker i retning af en svagt voksende målgruppe inden for de kommende år. Det bliver uddybet i det følgende.

Behovsredegørelse for 2015

EPOS-udvalget forventer, der vil være voksende aktivitet på området i 2015.

Vurderingen er baseret på udviklingen i aktivitet de seneste år samt på indberetninger fra de lokale uddannelsesudvalg. De lokale uddannelsesudvalg forventer en øget aktivitet fra 2014 til 2015 på omkring 3 pct.

Aktivitetsniveauet for 1. halvår 2014 er højere end niveauet i 1. halvår 2013.

Nedenfor bliver vurderingen underbygget med hensyn til udviklingen i målgruppen samt målgruppens behov for efteruddannelse.

Udviklingstendenser i AMU-målgruppen

Målgruppen

På det pædagogiske område udvikler EPOS uddannelsestilbud til pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter, værkstedsassistenter, dagplejere, klubmedarbejdere, plejefamilier, omsorgsmedhjælpere, medhjælpere på døgninstitutioner, medarbejdere i AMU-målgruppen, der arbejder som undervisningsassistenter m.fl. I alt er der ca. 75.000 medarbejdere på dette område i målgruppen.

På social- og sundhedsområdet udvikler EPOS uddannelsestilbud til social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, hjemmehjælpere, sygehjælpere, portører, beskæftigelsesvejledere, tilsynsførende assistenter, plejere, plejehjemsassistenter, hospitalsserviceassistenter, hospitalstekniske assistenter m.fl. I alt er der ca. 115.000 medarbejdere på dette område.

Udviklingen i målgruppens størrelse

Social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske område har de seneste år haft en stabil til svagt voksende AMU-målgruppe. Inden for SOSU-området ses en opgaveflytning fra regioner og til kommuner. Samtidig sker der fortsat ændringer i medarbejderens arbejdsopgaver, hvilket giver behov for nye og supplerende kompetencer.

Regionerne har en lavere tilvækst i beskæftigelsen inden for sygehusområdet. Der forventes dog fortsat at være mangel på arbejdskraft i forhold til en række funktioner på sygehusområdet på bare lidt længere sigt. EPOS' analyse af SOSU-assistenternes arbejdsopgaver på sygehusene fra 2012 konkluderede, at der fortsat vil være en lang række funktioner, der vil blive varetaget af social- og sundhedsassistenter fx i forhold til sammenhængende borgerforløb.

På det psykiatriske område, er social- og sundhedsassistenter beskæftiget i såvel den regionale psykiatri som i socialpsykiatrien. Specialiseringen på de psykiatriske sygehuse øges, antallet af ambulante behandlinger stiger og kommunerne overtager opgaver fra regionerne i forhold til borgere med psykiatriske sygdomme. Det kan konstateres, at inden for fx voksenhandicapområdet vokser EPOS-målgruppen.

Det pædagogiske område vil blandt andet være præget af, at børnetallet er svagt faldende i disse år, hvorfor behovet for pædagogisk personale på dagtilbudsområdet forventes at falde svagt. Der kan iagttages skift i fordelingen af medarbejdere på tilbudstyper på dagtilbudsområdet, hvor en nedgang i antallet af børn, der er tilknyttet den kommunale dagpleje, modsvares af en fremgang i antallet af børn i aldersintegrerede institutioner. Udviklingen kan medføre øget behov for kompetenceudvikling på dagtilbudsområdet.

Der kan forventes en stigning i personalet inden for dele af specialområdet, eksempelvis som følge af øget anvendelse af familieplejere. Overordnet set forventes en relativ stor afgang fra jobområdet på grund af alder at modvirke en faldende efterspørgsel.

Folkeskolereformen betyder ændringer af arbejdsfunktionerne på skoleområdet. Det er endnu ikke tydeligt, hvad konsekvenserne bliver for EPOS' målgruppe. Der er meldinger om at EPOS' målgruppe på området får nye funktioner, og der er derfor behov for at se nærmere på disse ændringer.

Inden for flere uddannelsesområder kan det konstateres, at arbejdskraftmangel ofte lægger en dæmper på uddannelsesaktiviteten. Det har ikke været tilfældet på EPOS' område i de seneste år. Nogle af delmålgruppernes lave eller manglende uddannelse, behovet for at fastholde medarbejderne samt nye og øgende kompetencebehov i forlængelse af opgaveflytning har betydet, at der må forventes en fortsat voksende uddannelsesaktivitet i 2015 og efterfølgende år, selvom besparelser i kommuner og regioner vil have en dæpende effekt.

Andre faktorer

De seneste års udliciteringer af kommunale opgaver blandt andet inden for hjemmehjælp og plejeopgaver betyder, at også private leverandører begynder at efterspørge EPOS' uddannelser – der er desuden et voksende antal af private dagplejere, der efterspørger efteruddannelse i AMU-regi.

Behov for efteruddannelse på EPOS' område

En lang række af EPOS' jobområder er under forandring. Forandringerne er blandt andet afledt af den gennemførte opgave- og strukturreform, bevægelser i tilbudsstrukturen, omorganisering inden for områderne samt teknologiudviklingen.

For EPOS-målgruppen betyder udviklingen på arbejdsmarkedet nye kompetencebehov inden for både eksisterende jobfunktioner og i nye jobfunktioner. Udviklingen inden for jobområderne på sygehuse, i kommunerne og de pædagogiske institutioner medfører udvikling i jobfunktionerne for de nuværende AMU-målgrupper, men kan også medføre, at der opstår nye jobfunktioner til nye målgrupper fx SOSU-assistenten i almen praksis.

Samtidig anvender kommunerne i stigende grad AMU som led i en systematisk kompetenceudvikling, der understøtter de strategiske indsatsområder i kommunerne.

Den overordnede udvikling vurderes derfor at medføre større anvendelse af efteruddannelse på EPOS' område.

Det pædagogiske område

Store dele af det pædagogiske område er præget af omlægninger og forandringer i organiseringen og tilbudsstrukturen. Udvalget har derfor de seneste år haft anbringelsesområdet, dagtilbudsområdet og voksenhandicapområdet som særlige indsatsområder, og vil det kommende år sætte fokus på konsekvenserne af folkeskolereformen og bruge udviklingsmidler til at følge op på udviklingen på jobområderne.

Inden for anbringelsesområdet er der bevægelse i tilbudsstrukturen og et øget fokus på kompetencekravene til bl.a. familieplejerne. Tilsynsreformen, der er trådt i kraft ved årsskiftet, medfører øget aktivitet for AMU-målgruppen inden for anbringelsesområdet, ved at give nye rammer for samarbejde med tilsynscentre i forhold til uddannelsesopgaven i forbindelse med godkendelse af familieplejerne.

Dagtilbudsområdet har de seneste år været præget af forandringer og omstruktureringer. Det afspejler sig i nye måder at organisere tilbuddene på i kommunerne og kan medføre øgede krav til medarbejderne. Samtidig er jobfunktionerne på dagtilbudsområdet fortsat præget af indsatsområder som inklusion og den forebyggende indsats i forhold til børn og unge. Der er desuden kommet øget fokus på samspillet mellem leg og læring, blandt andet som følge af lanceringen af Ny Nordisk Skole og Dagtilbud samt arbejdet med indsatsen Fremtidens Dagtilbud.

Folkeskolereformen vurderes at kunne få betydning for kompetenceudviklingsbehovene for det pædagogiske personale, og der er derfor behov for at analysere, hvilke kompetencebehov målgruppen skal opfylde i folkeskolen efter reformen.

Der er fortsat høj aktivitet på dagtilbudsområdet, og også rotationsprojekter bidrager til aktiviteten på området. Udviklingen vurderes at kunne skabe øget behov og mulighed for kompetenceudvikling eksempelvis i kraft af bedre muligheder for koordinering af efteruddannelsesindsatsen.

Handicapområdet har siden gennemførelsen af kommunalreformen i 2007 været præget af ændringer i tilbudsstruktur, organisering og arbejdsgange. Der er desuden de seneste år både på dagtilbud og botilbud kommet øget fokus på dokumentation og effektmåling, herunder arbejde med kvalitetsstandarder, handleplaner og pædagogiske planer. Samtidig præges tilgangen til arbejdet inden for jobområdet af tankegange omkring medborgerskab og inklusion.

Udviklingen har allerede tydeliggjort nye udfordringer og dermed nye kompetencebehov for AMU-målgruppen som afspejler sig i udvalgets ansøgning om udviklingsmidler til nye uddannelser.

De mange omstruktureringer har nogle steder betydet en vis tilbageholdenhed i forhold til kompetenceudvikling som også har kunnet mærkes for AMU målgruppen. Samlet set forventes dog stabil eller let øget aktivitet inden for jobområdet. EPOS analyse fra 2014 viser, at de væsentlige overordnede bevægelser i jobfunktion og kompetencebehov peger der på, at voksenhandicapområdet ændrer sig fra at have fokus på vedligeholdende, kompenserende og stabiliserende indsatser til i stigende grad at understøtte *udvikling* for det enkelte menneske med handicap.

Udviklingen har allerede vist behov for revision og nyudvikling af uddannelsesudbuddet målrettet dette område, og det er derfor prioriteret i ansøgning om udviklingsmidler til 2015.

EPOS har gennem de seneste analyser af delarbejdsmarkederne på det pædagogiske område konstateret, at der er flere mindre målgrupper samt at antallet af medarbejdere på de enkelte institutioner er mindre end fx på social- og sundhedsområdet. Der er derfor tegn på, at muligheden for en mere fleksibel tilrettelæggelse af uddannelserne fx med inddragelse af fjernundervisning og digitale undervisningsobjekter, så vil en større del af målgruppen kunne anvende AMU i forbindelse med kompetenceudvikling. EPOS vil derfor søge om midler til udvikling af fjernundervisning og tilknyttede digitale undervisningsmaterialer på et antal af de uddannelser og materialer, hvor der søges om midler til nyudvikling på det pædagogiske område. EPOS vil prioritere et antal uddannelser, hvor der er faglige begrundelser for at afprøve fjernundervisning og digitale materialer.

Social- og sundhedsområdet

Inden for social- og sundhedsområdet gør en række overordnede tendenser sig gældende. Der er fokus på de nye måder at arbejde med forebyggelse, sundhed og rehabilitering, der dels kommer i forlængelse af strukturreformen, og dels kommer i forlængelse af ny viden om muligheder for behandling og rehabilitering, såvel psykiatrisk som somatisk. Samtidig medfører nye behandlingsmuligheder, at der er flere pleje- eller behandlingskrævende borgere med en eller flere kroniske sygdomme eventuelt i kombination med misbrug.

Der er både fra regioner og kommunerne stort fokus på udviklingen af det samarbejdende sundhedsområde og de initiativer, der oprettes i overgangen mellem regionerne og kommunerne. Regionerne udvikler nye tilbud, hvor behandlingen flyttes fra sygehusene til patienternes nærområde og eventuelt til eget hjem. Dette sker i tæt samarbejde med kommunerne. EPOS' målgruppe forventes at skulle udfylde en række funktioner inden for det samarbejdende sundhedsområde. Udviklingen stiller krav til medarbejdernes viden om de regionale og kommunale tilbud samt til evnen til at kunne medvirke ved koordination af indsatsen.

Udviklingen er samtidig præget af et paradigmeskifte. Det viser sig fx. i form af et skifte i de værdier og tilgange, der arbejdes efter, og det viser sig fx. i form af nye mål og vurderingskriterier for de ydelser, der leveres. EPOS har derfor analyseret uddannelserne inden for sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering samt tilknyttede uddannelser for at sikre at målbeskrivelserne for uddannelserne matcher skiftet i paradigme. Det medfører behov for ajourføring af formuleringer i målbeskrivelserne for et antal uddannelser i forlængelse af konklusionerne i analysen af paradigmeskiftets betydning (2013).

Gennemførelsen af strukturreformen i 2007 betød ændringer i opgavefordelingen mellem kommuner og regioner, og denne udvikling præger fortsat udviklingen på det psykiatriske område. Opmærksomheden har været rettet mod ændringer i organisering og en øget specialisering i den regionale psykiatri samt et øget fokus på recovery-tankegangen. Der er i de seneste år kommet øget fokus på en helhedsorienteret og individuel tilgang med borgeren i centrum, på sammenhængende forløb,

og på et udvidet samarbejde med pårørende, netværk og kommunale indsatser. Denne udvikling påvirker kompetencekrav til medarbejderne.

Der er desuden fokus på anvendelsen af telesundhed og anvendelse af teknologi i øvrigt, fx til monitorering. Det er sandsynligt, at denne udvikling fører til nye kompetencebehov hos målgruppen.

Det fagprofessionelle personale er med til at skabe sammenhængen i samarbejdet, blandt andet ved at forebygge, at information går tabt, f.eks. i koordinering omkring udskrivelser, og ved generelt at have fokus på opsporing og at arbejde forebyggende. Der er i den sammenhæng udviklet en række nye institutioner i kommunalt regi, hvor EPOS' målgruppe har funktioner. Der viser sig også et behov for at social og sundhedspersonalet kan medvirke til at sikre sammenhæng i borgerens forløb. Udviklingen medfører at social- og sundhedsmedarbejderne har mange samarbejdsflader, bl.a. til f.eks. pårørende, frivillige og f.eks. til sundhedspersoner i det øvrige sundhedsvæsen. Det afføder behov for uddannelse i at etablere og udvikle et konstruktivt samarbejde, fx til pårørende.

På sygehusområdet sker der en specialisering mellem sygehusene og internt mellem afdelingerne på sygehusene. EPOS analyse af det somatiske område peger på, at EPOS' målgruppe vil komme til at varetage den patientnære pleje inden for bestemte områder. En del af EPOS målgruppe varetager funktioner som nøglemedarbejder. Denne gruppe har desuden brug for specialiserede kompetencer i forhold til deres nøgleområder. Det må desuden forventes, at ambulatoriernes ændrede funktion vil ændre social- og sundhedsassistenternes funktion i ambulatorierne.

Kravene til dokumentation og kvalitetssikring inden for både det kommunale og regionale sundhedsområde er skærpet. På det kommunale område er der krav om at arbejde efter handleplaner, og der er fokus på at undgå utilsigtede hændelser. På sygehusområdet er der krav om at arbejde med standarder gennem akkreditering. Det stiller fx særlige krav til kompetencer i forhold til medicinbehandling. Der vil være forskellige kompetencebehov inden for det somatiske, det psykiatriske og kommunale område i forhold til fx kompetencer inden for farmakologi.

Socialpsykiatrien og demensområdet udgør store specialområder på det kommunale område. Inden for socialpsykiatrien sker der en hastig udvikling, eksempelvis udvikles metoder til støtte for borgeren, hvilket stiller krav til nye kompetencer hos EPOS' målgruppe, fx omkring metoder til støtte af borgere i det levede liv.

Livsstilssygdomme og borgere med sindslidelser, misbrugs- og/eller sociale problemer medfører endvidere, at medarbejderne skal have kompetencer til at samarbejde med og støtte udsatte borgere.

EPOS varetager også efteruddannelse til portørerne i henhold til FKB 2688. Portør-uddannelsesnævnet har gennem en rundspørge i regionerne konstateret, at der er omkring 150 portører, der på landsplan varetager kapelfunktionen på sygehusene. Der er sket og sker ændringer i funktionen på grund af ændringer i de administrative procedurer i forbindelse med kapelfunktionen, og der stilles nye krav til portørerne på grund af at befolkningssammensætningen ændrer sig, så portørerne kan udføre kapelfunktionen i forhold til forskellige etik og traditioner. Der er derfor behov for en efteruddannelse til portører i kapelfunktionen.

Praktikvejlederuddannelsen

EPOS har en uddannelse, der er målrettet praktikvejledere på EPOS-område – uddannelsen dækker både det pædagogiske område samt social- og sundhedsområdet. Uddannelsen har ikke været revideret i længere tid, så der er behov for en revision af uddannelsen. Revisionen er begrundet i, at de beskrevne ændringer på både på det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet betyder, at praktikvejlederne har behov for nye kompetencer i forhold til deres vejledning af de kommende elever især med hensyn til deres tilgang og værdier i relation til deres arbejdsfunktioner. Revisionen er desuden aktualiseret af gennemførelsen af erhvervsuddannelsesreformen.

Behov for analyser inden for EPOS' område

EPOS dækker en række jobområder, som alle i disse år kan karakteriseres som dynamiske. Udviklingen på arbejdsmarkedet er generelt præget af ændringer i tilbudsstruktur og organisering af jobfunktioner og arbejds gange. Udviklingen på arbejdsmarkedet vurderes i de kommende år at stille større krav til arbejdsmarkedsuddannelserne og det system, de er en del af. EPOS ser derfor behov for at gennemføre to analyser.

Jobfunktioner og opgaveudvikling i den regionale psykiatri – Analyse af kompetencekrav til social- og sundhedsassistenter på det regionale psykiatriske område”

Gennemførelsen af strukturreformen i 2007 betød ændringer i opgavefordelingen mellem kommuner og regioner, og denne udvikling præger fortsat udviklingen på det psykiatriske område. Opmærksomheden har været rettet mod ændringer i organisering og en øget specialisering i den regionale psykiatri samt et øget fokus på recovery-tankegangen. Der er i de seneste år kommet øget fokus på en helhedsorienteret og individuel tilgang med borgeren i centrum, på sammenhængende forløb, og på et udvidet samarbejde med pårørende, netværk og kommunale indsatser. Denne udvikling påvirker kompetencekrav til medarbejderne.

Formålet med analysen, er i forlængelse af ovenstående, at give udvalget et bedre grundlag for at vurdere og evt. revidere EPOS uddannelsesudbud i forhold til behov i den regionale psykiatri.

Herunder at vurdere:

- I hvilket omfang de eksisterende uddannelser fortsat dækker kompetenceudviklingsbehovet,
- Om der kan iagttages behov for nye strukturer på området som følge af nye kompetenceprofiler, samt
- Hvor der er behov for revision eller nyudvikling af uddannelser for at møde udviklingen i kompetencekrav på jobområdet.

Analyse: Pædagogisk arbejde i folkeskolen -Jobfunktioner og opgaveudvikling på folkeskoleområdet

Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske område og Social –og Sundhedsområdet, EPOS, har defineret området omkring det pædagogiske arbejde i folkeskolen som indsatsområde i 2015 og foreslår derfor gennemførelse af en analyse.

Formålet med analysen er, på baggrund af Folkeskolereformen, at skabe grundlag for at vurdere og revidere EPOS' uddannelsesstilbud målrettet medarbejdere i EPOS' målgruppe, der er ansat på folkeskoleområdet, eksempelvis pædagogmedhjælper, personer med pædagogisk grunduddannelse (PGU) og pædagogiske assistenter (PAU).

Resultaterne fra analysen skal hjælpe efteruddannelsesudvalget med at vurdere:

- I hvilket omfang folkeskolereformen ændrer organisatoriske forhold og opgaver, der varetages af AMU målgruppen
- Hvilke nye kompetencekrav, der stilles til organisering og opgaveløsning

- På hvilke områder der er behov for revision eller nyudvikling af AMU uddannelser, for at møde udviklingen af kompetencekrav på jobområdet.

Behov for udvikling af læreruddannelse, arbejdsmarkedsuddannelser og undervisningsmaterialer

Læreruddannelse

De fleste af EPOS jobområder er under hastig udvikling. Det har betydning for uddannelsesudbuddet, men stiller desuden store krav til underviserne, som løbende skal holdes ajour på den faglige udvikling indenfor områderne - og herunder forholde sig til deres egen rolle som undervisere.

EPOS ansøger derfor om udviklingsmidler til afholdelse af faglæreruddannelser målrettet hhv. det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet.

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet det pædagogiske område inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for det pædagogiske område som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav."

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet social- og sundhedsområdet inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for social- og sundhedsområdet som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav".

EPOS vil søge om midler under tema 4 til, at der i forbindelse med nyudvikling af 4 mål bliver søgt om ekstra midler, så fjernundervisning og digitale materialer indgår ved udvikling af målet, undervisningsmateriale samt læreruddannelse.

Behov for udvikling af nye AMU-uddannelser på EPOS' område

Aktivering og sygdomsforebyggelse hos ældre (revision)

De foreløbige resultater fra EPOS's "Analyse af EPOS' udbud i relation til det samarbejdende sundhedsvæsen" peger på, at der er behov for at uddannelsen revideres. Den handlingsorienterede målbeskrivelse bør ajourføres formuleringsmæssigt mht. begreber og værdier mm. med henblik på at sikre, at uddannelsen er opdateret i relation til det paradigmeskifte, der pågår i sundhedsvæsenet.

Arbejde med ældre i eget hjem (revision)

De foreløbige resultater fra EPOS's "Analyse af EPOS' udbud i relation til det samarbejdende sundhedsvæsen" peger på, at der er behov for at uddannelsen revideres. Den handlingsorienterede målbeskrivelse bør ajourføres formuleringsmæssigt mht. begreber og værdier mm. med henblik på at sikre, at uddannelsen er opdateret i relation til det paradigmeskifte, der pågår i sundhedsvæsenet.

Omsorgsarbejdet med ældre i leve- bomiljøer (revision)

De foreløbige resultater fra EPOS's "Analyse af EPOS' udbud i relation til det samarbejdende sundhedsvæsen" peger på, at der er behov for at uddannelsen revideres. Den handlingsorienterede målbeskrivelse bør ajourføres formuleringsmæssigt mht. begreber og værdier mm. med henblik på at sikre, at uddannelsen er opdateret i relation til det paradigmeskifte, der pågår i sundhedsvæsenet.

Personer med demens, aktiviteter og livskvalitet (revision)

De foreløbige resultater fra EPOS's "Analyse af EPOS' udbud i relation til det samarbejdende sundhedsvæsen" peger på, at der er behov for at uddannelsen revideres. Den handlingsorienterede målbeskrivelse bør ajourføres formuleringsmæssigt mht. begreber og værdier mm. med henblik på at sikre, at uddannelsen er opdateret i relation til det paradigmeskifte, der pågår i sundhedsvæsenet.

Pædagogisk arbejde i folkeskolen – det tværfaglige samarbejde/teamsamarbejde

Set i lyset af folkeskolereformen, er der behov for nye kompetencer til pædagog-medhjælpere og pædagogiske assistenter med ansættelse i folkeskolen.

Der ønskes en revision af den nuværende uddannelse, således at den kan imødekommer de kompetencekrav, der stilles fra folkeskolernes side til et pædagogisk arbejde.

Der bør ved denne revision udarbejdes et nyt inspirationsmateriale.

Læringsmiljø og didaktik

I arbejdet med pædagogiske aktiviteter, er der brug for fokus på sammenhænge, der har betydning for læring hos børn, unge og voksne.

Pædagogiske assistenter har brug for øget viden om sammenhænge, der har betydning for læring hos børn, unge og voksne. I arbejdet med pædagogiske aktiviteter efterspørges et generelt behov for yderligere fokus på didaktiske overvejelser.

Denne del af pædagogikken ses som et supplement til at kunne arbejde mere målrettet ud fra overordnede formålsbeskrivelser, samt at kunne omsætte det til konkret indhold, i specifikke sammenhænge.

Pædagogisk arbejde med digital læring og dannelse

Tendenser peger på, at den pædagogiske assistent vil opleve et øget kompetencebehov, der retter sig mod digital læring og dannelse, i forhold til pædagogiske aktiviteter blandt børn, unge og voksne.

I brugen af teknologiske redskaber, samt digitale og sociale medier, vil der være brug for at arbejde med opgaver, som f.eks. vidensøgning, fysisk og virtuel interaktion og andre anvendelsesmuligheder. Der er brug for øget viden om metoder og overvejelser bag digitale mediers didaktik, der understøtter faglig refleksion og stilningtagen, og som har betydning for organiseringen af den pædagogiske praksis.

Uddannelsen er tænkt som efter-/videreuddannelser for uddannede pædagogiske assistenter.

Praktikvejledning af PAU- og SOSU-elever

Udvalget ønsker, at der generelt sker en revision af praktikvejlederuddannelsen, samt at der herunder specifikt ses på udbygning af mål, således at uddannelsen også bidrager til, at praktikvejlederne bliver opmærksomme på deres opgave i forhold til at give eleverne det rette "mindset" i forhold til de paradigmer, der er gældende på praktikstedet.

Viden om sundhed og aldring på voksenhandicapområdet

Der er behov for nye kompetencer i medarbejdergrupperne, med fokus på sundhedsfremme, forebyggelse og tidlig indsats.

EPOS' analyse af voksenhandicapområdet peger på et voksende antal ældre med psykiatrisk overbygning, samt borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, med betydelige sundhedsproblemer i tillæg til deres handicap. Øvrig forskning understøtter, at sundhedstilstanden er betydeligt værre blandt disse grupper med fare for overdødelighed.

I fremtiden er der behov for øgede sundhedsfaglige kompetence blandt det pædagogiske personale, indenfor viden om livsstilssygdomme, sundhed, sygdom og aldring, men også sundhedspædagogik, samt brug af tværfaglig viden og samarbejde.

Brugen af handleplaner og dokumentation i arbejdet med mennesker med udviklingshæmning

Loven om det nye sociale tilsyn stiller større krav til dokumentation. Der stilles dermed større krav til medarbejderne om at kunne arbejde på grundlag af handleplaner, samt dokumentere effekterne af indsatsen. Det stiller yderligere krav til medarbejdernes anvendelse af et skriftligt fagsprog. Uddannelsen skal udvikle disse kompetencer.

Kapelfunktionen

Portøruddannelsesnævnet har gennem en rundspørge i regionerne konstateret, at der er omkring 150 portører, der på landsplan varetager kapelfunktionen på sygehusene. Der er sket og sker ændringer i funktionen på grund af ændringer i de administrative procedurer i forbindelse med kapelfunktionen, og der stilles nye krav til portørerne på grund af at befolkningssammensætningen ændrer sig, så portørerne kan udføre kapelfunktionen i forhold til forskellige etik og traditioner. Der er derfor behov for en efteruddannelse til portører i kapelfunktionen.

Fjernundervisning

EPOS vil søge om midler under tema 4 til, at der i forbindelse med nyudvikling af 4 mål bliver søgt om ekstra midler, så fjernundervisning og digitale materialer indgår ved udvikling af målet, undervisningsmateriale samt læreruddannelse.

Der er valgt 4 uddannelser, hvor to er inden for det pædagogiske område, en på social- og sundhedsområdet samt den særlige praktikvejlederuddannelse på EPOS' område.

Der søges ekstra midler fordi, uddannelserne skal udvikles så omfatter muligheden for fjernundervisning, undervisningsmaterialerne skal omfatte digitale materialer og inspiration til tilrettelæggelse af fjernundervisning, og for at sikre anvendelse skal der holdes læreruddannelse for alle fire mål.

Behov for udvikling af undervisningsmateriale på EPOS' område

De store forandringer på EPOS' område medfører et fortsat behov for inspirationsmaterialer, der går i dybden med f.eks. de faglige temaer i uddannelsen, herunder anbefalinger til baggrundslitteratur, lovgivning og links, samt giver konkrete bud på

cases og opgaver til brug i undervisningen for at understøtte en praksisnær undervisning.

EPOS søger derfor udviklingsmidler til fortsat at kunne udvikle undervisningsmateriale til de AMU-uddannelser, der udvikles af EPOS.

Det forventes, at EPOS desuden vil søge om midler til udvikling af digitalt materiale til nogle af de nyudviklede uddannelser

EPOS vil søge om midler under tema 4 til, at der i forbindelse med nyudvikling af 4 mål bliver søgt om ekstra midler, så fjernundervisning og digitale materialer indgår ved udvikling af målet, undervisningsmateriale samt læreruddannelse.

Prioritering

Undervisningsministeriet har ønsket, at udvalget angiver en prioritering af udviklingsmidlerne. Såfremt der bliver behov for at prioritere blandt de indmeldte udviklingsbehov, ønsker EPOS-udvalget at nedprioritere udviklingen af undervisningsmateriale. EPOS-udvalget vil gerne understrege, at det selvfølgelig vil være beklageligt i forhold til kvalitetssikringen af uddannelserne.